

Význam čtení pro vývoj dítěte

Prof. PhDr. Radek Ptáček, Ph.D.

Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN v Praze

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

22.dubna 2024

Praha

VÝVOJ ČTENÍ V RANÉM DĚTSTVÍ

Rané dětství (3-6 let) je **klíčové pro rozvoj osobnosti**, a má zásadní vliv na celoživotní vzdělanost a vzdělávání.

Rané zkušenosti s čtením jsou **zásadní** pro rozvoj **předčtenářské gramotnosti**, která tvoří základ **osobnostního rozvoje**.

ZDROJ:

Wildová, R., & Kropáčková, J. (2015). Early Childhood Pre-reading Literacy Development. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 191, 878-883.

ZÁKLADNÍ VÝZNAM ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI

Výzkumy ukazují, že **čtenářské dovednosti získané v raném dětství** mají **silný vliv na pozdější akademické výsledky**.

Přístup k čtení a knihám v útlém věku je rozhodující pro **budoucí studijní úspěchy**.

ZDROJ:

Logan, J. A. R., Hart, S., Cutting, L., Deater-Deckard, K., Schatschneider, C., & Petrill, S. (2013). Reading development in young children: genetic and environmental influences. *Child Development, 84(6)*, 2131-2144.

ROZVOJ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ A FANTAZIE

Společné čtení v rodině (*dítě a rodič/sourozenci/prarodiči*) posiluje **komunikační dovednosti a fantazii dětí**.

Tyto interakce jsou **klíčové** pro rozvoj **budoucích čtenářských kompetencí**.

ZDROJ:

Sénéchal, M., & LeFevre, J. (2002). Parental involvement in the development of children's reading skill: a five-year longitudinal study. *Child Development, 73*(2), 445-460.

ZLEPŠENÍ RODINNÝCH VZTAHŮ

Čas strávený čtením v rodině podporuje rozvoj čtenářských dovedností dítěte.

Ale také zlepšuje **vzájemné vztahy** a komunikaci v rodině, což přispívá ke zlepšení sociálních a čtenářských dovedností **všech členů rodiny**.

ZDROJ:

Medford, E., & McGeown, S. (2012). The Influence of Personality Characteristics on Children's Intrinsic Reading Motivation. *Learning and Individual Differences, 22*, 786-791.

UTUŽOVÁNÍ VZTAHŮ V KOMUNITĚ

Pravidelná **účast rodin na společných čtenářských a vzdělávacích aktivitách** může významně přispět k **posílení sociálních vazeb ve společnosti** a podpořit tak celkovou **soudržnost komunity**.

ZDROJ:

Heckman, J., Pinto, R., & Savelyev, P. (2012). Understanding the Mechanisms Through Which an Influential Early Childhood Program Boosted Adult Outcomes. *Randomized Social Experiments eJournal*.

VÝZNAM ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI PRO SPOLEČNOST

Čtenářská a funkční gramotnost je nezbytná pro další rozvoj společnosti.

Děti, které získají tyto dovednosti, mají lepší předpoklady pro úspěch v dospělosti, což má přímý **dopad na sociální a ekonomický rozvoj.**

ZDROJ:

Graziano, W. (2001). Personality Development in Childhood. *Personality Development in Childhood*, 11295-11300.

PODPORA PRORODINNÉ POLITIKY

Projekty podporující čtení a vzdělávání v raném dětství mohou být klíčovým prvkem prorodinné politiky, která zvyšuje kvalitu života rodin a celé společnosti.

ZDROJ:

Heckman, J., Pinto, R., & Savelyev, P. (2012). Understanding the Mechanisms Through Which an Influential Early Childhood Program Boosted Adult Outcomes. *Randomized Social Experiments eJournal*.

ČTENÍ A MOZEK

Po dočtení románu mohou změny v propojení mozku přetrvávat na několik dní, což ukazuje na možný dlouhodobý dopad četby na funkční stav mozku.

ZDROJ:

- Berns, G. S., Blaine, K., Prietula, M. J., & Pye, B. E. (2013). Short-and long-term effects of a novel on connectivity in the brain. *Brain connectivity*, 3(6), 590-600.

ČTENÍ A DLOUHOVĚKOST

Lidé, kteří čtou knihy, mají tendenci žít o skoro dva roky déle než ti, kteří nečtou

ZDROJ:

Berns, G. S., Blaine, K., Prietula, M. J., & Pye, B. E. (2013). Short-and long-term effects of a novel on connectivity in the brain. *Brain connectivity*, 3(6), 590-600.

JAK NA ČTENÍ S DĚTMI

- **Mluvte se svým dítětem:** Mluvení od raného věku podporuje jazykový vývoj, zjednodušuje čtení.
- **Čtěte svému dítěti:** Základy čtení získané v raném věku zvyšují zájem o samostatné čtení.
- **Opakované čtení:** Opakování knih zlepšuje rychlost a přesnost čtení.
- **Zpřístupněte knihy:** Přístup k knihám motivuje děti ke čtení.
- **Navštivujte knihovnu:** Volný výběr knih v knihovně podporuje zájem o čtení.

JAK NA ČTENÍ S DĚTMI

- **Čtěte před svým dítětem:** Vaše čtení ukazuje dětem vzor.
- **Udělejte čtení interaktivním:** Interaktivní čtení propojuje knihy s reálným světem.
- **Vyberte školu s velkou knihovnou:** Škola s knihami rozšiřuje zájem o čtení.
- **Knihu vždy sebou:** Knihy na cestách ukazují, že čas na čtení je vždy.
- **Začleňte společné čtení do své rutiny:** Pravidelné čtení utváří zvyk.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Prof. PhDr. Radek Ptáček, Ph.D.

Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN v Praze

radek.ptacek@gmail.com